

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)
SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)
SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **E.M.**,
w przedmiocie wyroku łącznego,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w dniu 13 września 2023 r.,
kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Kościanie
z dnia 6 grudnia 2022 r., sygn. akt II K 446/22,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego;**
- 2. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 6 grudnia 2022 r. Sąd Rejonowy w Kościanie, sygn. akt II K 446/22, w sprawie E.M., skazanego prawomocnymi wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 25 października 2018 r., sygn. akt II K 275/18, za popełnienie przestępstwa z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k., na karę roku pozbawienia wolności, którą odbył w całości;

2) Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 14 kwietnia 2021 r., sygn. akt II K 196/20, za popełnienie w okresie od dnia 15 grudnia 2017 r. do dnia 21 stycznia 2019 r. przestępstwa z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k., na karę roku pozbawienia wolności;

3) Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 19 października 2021 r., sygn. akt 437/21, za popełnienie w okresie od dnia 22 stycznia 2020 r. do dnia 30 listopada 2020 r. przestępstwa z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k., na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4) Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 27 lipca 2022 r., sygn. akt II K 178/22, za popełnienie w okresie od dnia 1 grudnia 2020 r. do dnia 29 listopada 2021 r. przestępstwa z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu orzeczone wyrokami o sygn. akt: II K 196/20 i II K 437/21 kary pozbawienia wolności i w ich miejsce orzekł karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, a na jej poczet zaliczył okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w tych sprawach; umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach procesu.

Powyższe orzeczenie nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron i uprawomocniło się w dniu 24 stycznia 2023 r. (akta o sygn. II K 446/22; k. 20 i 41).

Wyrok Sądu Rejonowego został zaskarżony na korzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego, który w wniesionej kasacji podniósł zarzut rażącego naruszenia przepisu prawa karnego procesowego – art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiącego bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na wydaniu wobec E.M. przez Sąd Rejonowy w Kościanie w dniu 6 grudnia 2022 r. wyroku łącznego o sygn. akt II K 446/22, w sytuacji, kiedy kwestia połączenia skazań na mocy tych samych orzeczeń, wydanych wobec tego

samemu skazanemu została już wcześniej rozstrzygnięta wyrokiem łącznym tego samego Sądu z dnia 24 marca 2022 r., sygn. akt II K 14/22, prawomocnym z dnia 28 lipca 2022 r., w związku z wydaniem przez Sąd Okręgowy w Poznaniu wyroku o sygn. akt IV Ka 508/22.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w oczywistym stopniu, albowiem zaskarżony wyrok został wydany z rażącym naruszeniem prawa procesowego, wskazanym w zarzucie, co uprawniało do uwzględnienia wniesionego nadzwyczajnego środka zaskarżenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Lektura akt sprawy nie pozostawia wątpliwości co do tego, że przed wydaniem wyroku łącznego w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy w Kościanie w dniu 24 marca 2022 r. wydał wyrok łączny (sygn. akt II K 14/22), którym objął węzłem kary łącznej kary jednostkowe pozbawienia wolności, orzeczone w wyrokach Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 14 kwietnia 2021 r., sygn. akt II K 196/20 i 19 października 2021 r., sygn. akt II K 437/21, wymierzając karę łączną 2 lat pozbawienia wolności. Wyrok łączny uprawomocnił się w dniu 28 lipca 2022 r., kiedy to został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu (sygn. akt IV Ka 508/22).

W zaistniałych realiach procesowych ponowne połączenie tych samych kar przez Sąd Rejonowy w Kościanie na mocy kolejnego, późniejszego wyroku łącznego z 6 grudnia 2022 r., sygn. akt II K 446/22, naruszało zasadę powagi rzeczy osądzonej. Jak bowiem wskazuje się w orzecznictwie: „uregulowany w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. bezwzględny nakaz umorzenia postępowania karnego, gdy wcześniejsze postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone (*res iudicata*), dotyczy również postępowań w przedmiocie wydania wyroku łącznego (*wyrok SN z dnia 14 lipca 2022 r., II KK 188/22, LEX nr 3480989*;

zob. też np.: wyrok SN z dnia 27 kwietnia 2021 r., III KK 92/21, LEX nr 3358878; postanowienie SN z dnia 10 lipca 2013 r., II KK 14/13, LEX nr 1341265, wyrok SN z dnia 30 listopada 2011 r., II KK 149/11, OSNKW 2011/12/113, LEX nr 1099359).

Z uwagi na rangę tego uchybienia, mającego status bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.), konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i – na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. – umorzenie postępowania. Na marginesie należy przypomnieć utrwalony w orzecznictwie pogląd, przywołany w rozpoznawanej kasacji, zgodnie z którym: „wydanie i uprawomocnienie się nowego wyroku łącznego wbrew przesłance powagi rzeczy osądzonej nie powoduje utraty mocy przez poprzedni wyrok łączny, bowiem skutek, o którym mowa w art. 575 § 1 k.p.k., może nastąpić tylko wówczas, gdy spełnione są przesłanki tam określone, a zatem zachodzi realna potrzeba wydania nowego wyroku łącznego. W przypadku uchylenia wyroku łącznego wydanego z naruszeniem art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. wykonaniu podlega poprzedni wyrok łączny” (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2022 r., I KK 251/22, LEX nr 3478497; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2018 r., sygn. akt III KK 126/18, Lex nr 2515721*).

Na koniec należy zauważyć, że w niniejszej sprawie odpowiedź na kasację złożył dotychczasowy obrońca z urzędu skazanego, który jednak nie został wyznaczony do postępowania kasacyjnego (zob. art. 84 § 2 i 3 k.p.k.). Podjęcie takiego działania z własnej inicjatywy nie rodzi skutku w postaci uiszczenia przez Skarb Państwa kosztów obrony z urzędu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 632 pkt 2 k.p.k.

[S.K.]

[ms]

